

чено отъ два мършави вола или бивола, въ споменатитѣ по-горе страни си служатъ съ плугове, теглени отъ силни коне или съ такива, карани отъ пара. Докато съянето у насъ се извършва още по оня първобитенъ съ ржка начинъ, тамъ се сѣе съ машина въ правилни редици. Докато жътвата у насъ става съ сърпове, а вършитбата — съ дикани, тамъ си служатъ съ машини жътварки и такива вършачки. — Съедна дума, докато всичко това отива по старому, за нѣкакъвъ успѣхъ на пазара съ зърнени произведения отъ наша страна не може и да се мечтае. Днесъ е царството на машината. Който владѣе последната и умѣе да я приложи въ производството и въ пжтнитѣ съобщения, той има и надмощието и на пазара.

* *

Въвеждането на машината при обработване на земята увеличи извънредно много производителността на човѣшкия трудъ. Жътварката, напр., може въ единъ день да пожъне и да навърже на снопи житото на 10 декара земя. Единъ стопанинъ съ единъ помощникъ за 4 дня може да пожъне едно пространство отъ 65 хектара, като работи по 8 часа на день и т. н. Действието на машината върху условията на труда, обаче, най-добре може да се види отъ следнитѣ данни, които намираме въ изследванията по ржчния и машиненъ трудъ на американското комисарство на труда.

При обработването на земята съ ржце на единъ декаръ, посѣянъ съ жито, въ която работа влиза оранъта, засѣването и браненето, били заети 3 надничари, всѣкой отъ които получавалъ по 50 цента (близу 3 лв. стари пари) на день. При обработването на същото пространство съ паренъ плугъ били ангажирани пакъ трима работника: единъ машинистъ, единъ огнярь и другъ единъ, който управлявалъ плуга. Възнаграждението на надничаритѣ се повишило презъ това време до 1.50 долара (9 лв.), а заплатата на другитѣ трима работника, които обслужвали парния плугъ, била: машинистътъ получавалъ 4 долара (24 лв.), огнярътъ — 2.50 долара (15 лв.), работникътъ, който управлявалъ плуга — 2 долара (12 лв.). Безъ да се гледа, обаче, на това, трудътъ при машината струвалъ по-евтино, защото работата се свършила много по-скоро. При ржчния трудъ орачътъ работилъ 6 часа и 40 минути, сѣячътъ 1 часъ и 20 минути, работникътъ, който бранилъ — 2 часа и 50 минути — всичко 10 часа и 50 минути. Машината извършила всичката тая работа едновременно само за четвъртъ часъ, и струвало петъ пжти по-евтино.

* *

*

Всички по-напреднали страни, си служатъ съ земеделски машини. Безъ съмнение първо мѣсто въ това отношение държатъ зад-океанскитѣ страни: Северо-Аме-